

Prediking over de bergrede- V

- Zalig de reinen van hart-

Liturgie:

Ps. 73 : 1

Na de Wet Ps. 119 : 29

Ps. 24 : 1,2,3

Lezen Ps. 24

Tekst: Mattheüs 5:8

Ps. 25 : 7

Ps. 51 : 4

Gemeente,

De Heere had Israël in het Oude Testament genoemd een heilig volk, een afgezonderd volk. Dat volk was Zijn eigendom. Deze heiligheid uitte zich in tal van bepalingen, die wij meestal noemen de reinheids- of heiligheidswetten. Israël moest een heilig en een rein volk zijn. Dat bleek in de offers die zij moesten brengen, de inrichting van de tabernakel, de kledingvoorschriften en alle andere wetten. De legerplaats mocht niet verontreinigd worden want de Heilige Israëls woonde in het midden van hen. 'Weest heilig want Ik ben heilig'.

Deze ceremoniële of cultische reinheid verdween naarmate het *lichaam* van de schaduwen uit de omwindselen van de profetie en de wet tevoorschijn kwam. Het is ermee als met de zonsopgang. De maan moge nog zo helder stralen, maar het gaat niet langer, want de zon trekt alle aandacht tot zich. Daar komt bij dat de maan haar licht alleen van de zon betreft. Zo was het ook met de gehele vormgeving van de Israëlitische eredienst. Zij verdween toen Jezus kwam. En met Zijn komst heeft Hij de oorspronkelijke bedoeling van deze eredienst op zijn helderst aan het licht gebracht. Hij heeft alle nadruk gelegd op de zetel van alle *ware* religie van het hart. 'Zalig de *reinen* van hart, want zij zullen God zien'.

Daarin sloot Jezus aan bij hetzelfde Oude Testament dat bij monde van de profeten reeds had geprofeteerd dat God 'Zijn Geest zou geven en hen met rein water zou besprengen en het stenen hart uit hun zou wegnemen en hen een vlezen hart zou schenken'. Dat Hij zou maken dat 'zij in Zijn inzettingen zouden wandelen, en dat Hij Zijn wet in hun harten zou inschrijven'. Niet met een stenen griffel, maar met de pen van Zijn Heiligen Geest. En zie, gemeente dat staat levensgroot voor ons, wanneer Christus dit woord spreekt! Alle religie die *niet* van het hart uit begint, is een valse religie! Het is op zijn best een weefsel van eigen brein. Het hart is het centrum van ons bestaan. Natuurlijkerwijs pompt het dag en nacht het bloed maar alle delen van ons lichaam. Zo is het ook in het geestelijk leven. Het hart is blij, is bedroefd, het vreest, en heeft kommer. Het is het orgaan van het verstand en de wil, en van het gevoel, enzovoort.

Welnu, de Heere spreekt hier zalig, die *rein* van hart zijn. Asaf wist dit al. Immers wij hebben gezongen, 'dat God Israël goed is degenen die rein van hart zijn'. Zie, hier maakt de Schrift zelf al onderscheid. Immers geheel Israël nam de voorgeschreven baden en wassingen wel in acht, maar er was maar een klein deel dat rein van hart is. Van daar dit onderscheid: dat is het *ware* Israël, die rein van hart zijn. Zo ook in de voorgelezen Psalm. Bij hopen beklommen de Israëlieten de top van Sion. Maar wat zegt de psalmist? 'Wie klimt de berg des Heeren op, wie zal die Godgewijde top voor t' oog van Sions God betreden. De man die rein van hart en hand zich niet aan ijdelheid verpaid en geen bedrog pleegt in zijn eden. Die zal door 's Heeren hand geleid en zegen en gerechtigheid van God de God des heils ontvangen. Dat is Jacob, dat is het vroom geslacht, dat naar God vraagt Zijn wet betracht en zoekt zijn aanschijn met verlangen'.

Zie gemeente, dat is niet eigenwillig schotten zetten rondom de genade, die ons is toegebracht door de Heere Jezus Christus. Maar dat is het laten oplichten (in het geheel van de Schriften) welke bedoeling de Heere heeft met de reinen van hart. Wat Hij ermee bedoelt. De Heere eist namelijk *reinheid* in het gemoed. Dat staat in het middelpunt van het zielenleven. Van daaruit straalt dit uit naar de omtrek van het gehele leven in genegenheden, in begeerten, in de uitgangen van het hart. Hier staat reinheid tegenover alle verkleefdheid met hart aan de zonde. Houd dit vast! Dit is de sleutel van de verklaring van onze tekst. Reinheid van hart is voor ieder van ons nodig. Laat niemand denken, dat hij door ernaar te streven wel bij God zal komen. Niemand jage de reinheid van hart na om gunst bij God te verkrijgen! Integendeel! De reinheid van hart is een *vrucht* van de genade, een openbaring van het werk der genade in het zondaarshart. Evenals de andere zaligsprekingen wordt dit ons verkondigd opdat wij ontdekt zouden worden aan de diepste en aan de meest innerlijke eisen van de wet Gods. En dat wij ontdekken de grootheid van de Borg en Middelaar. Maar zie daaraan komt de natuurlijke mens nooit aan toe. Immers hij blijft met al zijn godsdienst aan zichzelf hangen. En eindigt dan ook met te zeggen: och kom, reinheid van hart heeft niemand. Geen mens die zo is. Maar wie waarlijk vandaag luistert, die vraagt: Hoe kom ik daartoe? Want ik merk precies in mijn hart het tegendeel op van wat U van mij vraagt.

Tot opbeuring mag en moet hier onmiddellijk gezegd worden, dat hier *niet* bedoelt wordt de volmaakte zondeloosheid. O nee! Want van ieder geldt: 'Wie zal een reine geven uit een onreine'? Niet een! Nee, alle pogingen om zichzelf in een keurslijf te dwingen is uit den boze! Weet u wie dit deden? De Farizeeërs. Zij reinigden zorgvuldig het buitenste van de drinkbeker, maar het binnenste was onrein. Van buiten waren ze wel schoon, maar van binnen vol doodsbeenderen en allerlei onreinheid. Weet wel dat *uitwendige* godsdienst onmachtig is om de *innerlijke* onreinheid te overwinnen! Daarom waren en zijn de Farizeeërs geen gelukkige mensen. Naarmate hun innerlijk leven vol onreinheid was, deden zij hun best om het uitwendige te benadrukken. Is dat bij u ook zo? Jezus komt uw en mijn hart bekijken. Hij stelt de diagnose: 'Arglistig is het hart'. En: uit het hart des mensen komen voort kwade bedenkingen, hoererij, diefstal, moord, echtbreuk, hebzucht, boosheid, list, onmatigheid, een boos oog, godslastering, onverstand en overmoed.

Nee, een optimistische kijk op de mens heeft de Heere Jezus niet! Hij spreekt altijd de waarheid. Ook vandaag. Gelukkig komt er niet alles uit wat in ons hart is. Stel u voor. Maar het is al erg genoeg dat alles erin zit. Het wacht alleen maar op de geschikte gelegenheid om eruit te komen. Dan zegt een moeder, wiens kind van de weg afgedwaald is: hoe is het mogelijk, want het is zo'n beste jongen. Wat leven wij er weinig bij dat het onwedergeboren hart tot elke misdaad in staat is! En dat wij van dag tot dag, en van ogenblik tot ogenblik de bewarende hand van God nodig hebben. Omdat de levenswortel is verdorven, zijn er spanningen tussen de mensen en de volkeren, is er de verbetering, de spanningen, de hoogmoed, de verwarring en honderd en een meer kwalen. Plaats de mensen in een beter milieu, zegt men dan. Een andere omgeving. Maar een wolf kun je wel een schapenvacht aantrekken, maar het blijft een wolf. Wij ondergaan wel allen de invloed van onze omgeving, maar wij worden er geen van allen grondig door veranderd. Een ander zegt: leer de mensen goed en zuiver denken en de rest komt wel orde. Maar dit zijn allen kwakzalvers die de wezenlijke kwaal van ons leven niet onder ogen willen zien.

Hoor wat de Heere zegt! Een nieuw hart zal *Ik* u schenken! En een nieuwe geboorte. Dat is een daad van God. Alleen door een radicale verandering van ons hart en ons leven kan het anders worden. Alleen door vergeving van zonden wordt ons hart gereinigd van alle dode en goddeloze werken om de levende God te dienen. Dit rein van hart zijn, is er *alleen* door de Heere Jezus Christus de Middelaar en de gemeenschap met Hem! Zie het aan de mensen, die rondom de Heere Jezus staan. Daar was een volk van God onder. Daar was een geestelijke betrekking gelegd door de Heilige Geest. De Vader had ze Hem gegeven. Daarom kwamen zij ook. Zij hadden niet genoeg aan de uiterlijke reinigmaking. Zij zagen uit naar verlossing van de ongerechtigheid. Veel was voor hun nog niet helder. Dat werd later opgeklaard. Maar zij hadden daar op die berg de Heere Jezus Christus erkend als de allerkostelijkste gave, die de Vader hun kon geven. Daar was al een verborgen trekking van de Vader naar deze Zoon. Een iegelijk die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij. Zo is het nog! Ook vandaag staan er mensen in de bediening van het Woord rondom de Heere Jezus, die woorden van eeuwig leven uit Zijn gezegende mond horen.

We mogen nooit Christus halveren. Het is vol *of* niet! Dat is het leven des geloofs. Dat is de worsteling. Hij zegt: 'Leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen'. Hij is liefderijk en vergevend. Hij is erbij! 'Zie Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld'. De openbaring daarvan blijkt in reinheid van het lichaam. Het lichaam is de tempel van de Heilige Geest. 'Dit is de wil Gods dat gij u onthoudt van de hoererij'. God haat alle onreinheid, ook hier. Verschrikkelijk is de zonde van overspel. Strijdt daarom tegen de sterke hartstochten. Wees rein van gedachten. Jezus zei. 'Zeker, die een vrouw aanziet om haar te begeren, die heeft alrede overspel in zijn hart met haar gedaan'. De gedachte is de ziel van de daad. Het is de begeerte der ogen. Job zegt: 'Ik heb een verbond gemaakt met mijn ogen'. Deze begeerte des harten zal openbaar komen in de kleding. Een vrouw die voor de spiegel staat zal vragen: gaat Jezus zo met mij mee? Het Evangelie vertelt over een vrouw op overspel gegrepen. Jezus zegt tegen haar: 'Ga heen en zondig niet meer'. Gemeente, het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden! 'Die zijn zonde belijdt en laat zal barmhartigheid verkrijgen'. Jezus vraag om afscheiding van de zonde. 'De goede mens brengt goede dingen voort uit de goede schat des harten, en de boze mens brengt boze dingen uit den boze schat'.

'Want zij zullen God *zien*'. God zien, kan dat? Denk aan de ontmoeting van God met Henoeh, Gideon en Jesaja. God zien én toch leven! Wat zegt Psalm 27? 'Een ding heb ik van de Heere begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns leven mocht wonen in het huis des HEEREN, om de liefelikheden des HEEREN te *aanschouwen*, en te onderzoeken in Zijn tempel'. Nieuwtestamentisch gezegd: het voorhangsel is gescheurd. Wat zagen de afglans van het oude ervan. Nu is het helder geworden in de zending van Zijn Zoon: 'Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in den schoots des Vader is, Die heeft Hem ons verklaard'. God is alleen te zien in Zijn Zoon.

Maar het gaat toch om horen? 'Zalig zij die *niet* gezien zullen hebben, en nochtans zullen geloofd hebben'. Ja maar, geloven *en* zien sluiten elkaar niet uit! Gemeente bedenk het is geen lichamelijk zien! 'Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog'. God zien is grote zaligheid. Er staat: 'Zij *zullen* zien'! Hier is het ten dele, straks is het volmaakt. 'Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is'. Verstaat u dat? Reinen die zullen zien. Onreinen die zullen niet zien. Er staat: 'Bij de reine houdt Gij u rein'. Laat er bij u geen dubbelhartigheid zijn! O, dat daar dagelijks de smekingen en gebeden zijn. 'Doorgrondt mij o God, en ken mijn hart; beproef mij en ken mijn gedachten. En zie, of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op den eeuwige weg. Want het is: 'Zalig de reinen van hart, want *zij (alleen)* zullen God zien'!

Amen

G. Boer, Lunteren 15 september 1956